

Kovim-19 malka?is vundeblecon de la indi?enaj popoloj

Kiel sciante, la pandemio de Kovim-19 malka?is malfortika?ojn de la nunaj socioj regataj de novliberalismo, kiu minimunigas la rolon de la ?tatoj kaj forlasas la vundeblajn lo?antarojn je sia sorto kaj la merkatakpricoj.

En artikolo sub la titolo 'Indi?enaj popoloj: Vundeblaj, tamen rezistemaj', la direktoro de la Programo pri Tradiciaj kaj Indi?enaj Popoloj ?e Konservado Internacia en Usono, Minnie Degawan, asertas ke la tutmonda sankrizo emfazis la rezistemon de iuj indi?enaj komunumoj. Sed ?efe, ?i malka?is la malfortikecon de ?i tiuj populacioj, kies malri?eco, subnutrado kaj malbona aliro al sanservo aparte igas ilin vundeblaj al infektaj malsanoj.

Indi?enaj popoloj ?iam izolis sin mem de la cetera mondo kiam cirkonstancoj postulis tion. En la Cordillera en Filipinoj, ekzemple, tia praktiko – konata kiel ubaya a? tengaw– estas regule observata je specifaj punktoj de la terkultura ciklo, por permesi al la tero kaj la homoj ripozi.

Neniu rajtas eniri a? eliri komunumon, inkluzive de komunumaj membroj, kiuj hazarde estis ekstere kiam kvaranteno estis anoncita. Nodita bran?o a? folioj estas metitaj ?e diversaj enirejoj kaj elirejoj por atentigi, ke la komunumo estas en ubaya.

Komunumanoj tre serioze observas ĉin kaj samkiel najbaroj – malobei ĉin estas kiel inviti katastrofon por la tuta komunumo.

La ritoj kiuj akompanas ubaya-on estas grava parto de la komunuma respondo. Ili ne celas krei timon aŭ inviti malbonon, sed fortigi la senton de komunumo, ĉar maljunuloj postulas la protekton de ĉiuj, inkluzive de la naturo.

Similaj ritoj – kiuj emfazas la bezonon atingi ekvilibron inter la spirita kaj fizika mondoj – estas plenumataj de aĵuloj en diversaj indiĝenaj komunumoj en Filipinoj, Indonezio, Malajzio kaj Tajlando por protekti iliajn vilaĝojn.

Dum ĉi tiu kvaranteno, komunumaj membroj prientatas tiujn en bezono, ilin helpas kaj dividas manĝaĵojn inkluzive de sekigitaj batatoj kiuj estis konservitaj por pluvaj tagoj.

Fonto: Unesko-kuriero

<https://www.radiohc.cu/eo/especiales/exclusivas/256440-kovim-19-malkasis-vundoblecon-de-la-indigenaj-popoloj>

Radio Habana Cuba